

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

22. An sit licitum Principibus Christianis, & Magistratibus laicis discutere facultates, & potestates alicuius Nuntij, qui in illam Prouinciam à Pontifice mittitur? Ex part. 1. tr. 2. res. 68. aliàs ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

De Immunit. Eccles. Resol. XXII. & c. III

multo magis hæc exemptio illis Ecclesiasticis erit concedenda, qui ex speciali privilegio habent ut soli Papæ subdantur, etenim per hanc exemptionem generali privilegio Clericorum non derogatur, sed illi hoc amplius additur, ut qui ex hoc privilegio munitus, soli Papæ subdatur, alioquin specialis favor in odium illius retorqueretur, contra *l. quod favore, C. quod de legib. Ita ille.*

RESOL. XXII.

An sit licitum Principibus Christianis, & Magistratibus laicis discutere facultates, & potestatem alicuius Nuntii, qui in illam Provinciam à Pontifice mittitur? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 68. aliis 67.

§. 1. **N**egotiè responderetur communiter contra Couarruu. *pract. 99. cap. 34. num. 4.* & Bobadill. *in Polit. m. 1. lib. 2. c. 18. n. 207.* & ita docet Bonacina *de legibus disput. 10. quest. 2. punct. 1. §. 1. num. 15.* Pefantius *de immunit. Eccles. disp. 20.* Azorius *part. 1. lib. 5. c. 14. q. 9.* & alij.

2. Nec valent rationes, quas adducit Couarruu. quia ad summum tantum probant, Nuntiorum potestatem discuti debere per iudices Ecclesiasticos, qui in illis Regnis reperiuntur, ut sunt Episcopi, Archiepiscopi, &c. Ex commissione verò Summi Pontificis debent Nuntij exhibere Regibus, seu Magistratibus, literas suarum legationum, ut eis innotescat legitima eorum legatio, & autoritas, ut colligitur ex *cap. nobilissimus. disp. 97.*

RESOL. XXIII.

An liceat Principibus Legatos, & eorum famulos atrociora scelera perpetrantes, sine violatione iuris gentium condigna ultione punire?

Et explamatur in hoc casu differentia inter Legatos Principum secularium, & Nuntios, & Legatos Summi Pontificis. Ex part. 6. tract. 8. Misc. 3. Ref. 2.

§. 1. **N**egotiam sententiam docent aliqui, quam conantur probare ratione & exemplis, quia ut obseruat Franciscus le Vayer Doctor Gallus *de legatione cap. 4.* vnicuique notum est, Legatum siue inter suos, siue inter externos ipsarum hostium tela, sacrosanctum inuiolabilemque esse, ut qui eum percussit, pulsauerit, vel etiam verbo offenderit (quod etiam non solum de eius persona, sed de nota eius familia vniuersoque comitatu dictum velim) ius gentium, omniæque societatis humanarum violasse videatur. Et idè Vgo Grotius *de iure belli lib. 2. c. 18. num. 4.* & Kirchnerus *lib. 2. cap. 2.* docent Legatum etiam contra Rempubicam molientem nefas esse puniri; & Romanos hoc olim fecisse ex multis exemplis comprobatur.

2. Sed ego contrariæ sententiæ prorsus adhaerendum esse puto. Assero igitur, quòd licet Legati diuino & humano præsidio vallerent, ut assertit Tullius *oratione 3. in Verrem.* & obseruat Reinholdus *condit. de fide Politica lib. 2. c. 13.* Paulus Badius *de Republ. lib. 3. c. 6. n. 1.* Alexander ab Alexandro *Genialium dierum lib. 5. cap. 3.* & ibi Tiraquellus *in Amotar. litter. T. Tholosanus de Republica lib. 11. cap. 10. num. 14.* eorumque ius sanctum, & inuiolatum iure gentium habitum sit, ut ex Theologis docet Badius *in 22. D. Thorne quest. 57. artic. 3.* & Araujo *in 1. 2. q. 92. disp. 1. sect. 6. diff. cult. 3. n. 15.* quòd quidem ferè omnia, veterum monumenta testantur. Vnde *in leg. 17. ff. de legationib.*

Tom. I. X.

sic habetur: Si quis Legatum pulsaret, contra ius gentium id commissum esse existimatur, quia sancti habentur Legati, id est, inuiolabiles, ut ait Glossa. Et ideo in signum securitatis olim portabant sagmina, herbas, ut patet *in leg. 8. §. 1. de ver. dinis.* Tamen ex his non sequitur impunè atrociora crimina committere; neque Principes apud quos degunt, si velint, non posse illos debita animaduersione punire: aliter eorum immunitas & licentiam delinquendi speriret, & patrocinium turpitudini pateret.

3. Si igitur Legati facinora atrociora commiserint, utique Principes non tenentur illos liberos & impunitos dimittere: Sic Phileas Tarentinus cum Romæ legatione fungeretur, ad obsides Tarentinos aditum sibi inuenit, & corruptis duobus adituis, custodia eduxit, & comes itineris factus cum ipsis vna aufugit, vnde ab itinere cum illis retractus & in comitum deductus virgis populo probate caesus & de saxo eiectus est. Ita Livius *lib. 15.* Sic Alexander Legatos Perficos iugulauit, quòd filias Amintha ad concubitum flagitasset, Ita Iustinus *lib. 7.* Sic Marc. Anton. Augusti Legatum, quòd liberius cum Cleopatra egisset, verberibus nudum caedi iussit. Ita Waferticus in oratione sinebri Stephani Regis Poloniae. Sic Basilius Moschouitarum Rex clauo Pileum capiti cuiusdam Legati affigi iussit, quòd rusticè caput texisset. Ita Sigismund. Batius *in Hist. Moschouir.* Sic etiam ob iniurias verbales Alexander Seuerus Legatos Parthorum in Phrygiam relegauit. Ita Herodian. *lib. 6.* Sic Stephanus Velachia Praefectus ex simili causa Legatos Fraccopi Tartatorum Principis ad necem damnauit. Ita Bodin. *de Republ. lib. 5. c. 6. n. 619.* & passim plura occurrunt exempla, quæ congerit Kochier *de Legato. cap. 42.* vbi inter alia apponit illud Oratoris Francisci I. Galliarum Regis, qui Mediolani propter homicidium capite plexus est. Et idè Philippus II. Hispaniarum Rex in famulos Legati Venetorum captis & fustigationis sententiam tulit, licet eos postea liberauerit, scribens ad omnes Principes se nolle Legatos suos immunitate muneris sanctiores esse, quin Legibus eorum Regni conueniri, & condemnari possint, si quando facinus quodpiam ab Officio, aut mandato sibi imposto alienum commisissent. Ita Francisc. Marsfelder *de Legato. lib. 2. differt. 13.* Vnde rectè, quicquid garriant aliqui, Theodatus ad Oratores Bizantinos, teste Procopio *lib. 1. de Bell. Goth.* respondit ius gentium tandiu Legatis seruandum esse, quoad ipsi iure Legationis abusi non fuerint: nam dignitas, & officium eos minime tueri debet, qui illo abutuntur, ut habetur *in l. iudices, C. de dignitatib. & leg. quous eod. tit.* Et idè eleganter Fab. *in Declamat. 12.* sic ait. Sed Legatus fuisti? quid tamen ipsum? quid est aliud quam rem tractare? Rem autem qui malè agit, ut arbitror lædit. An existimas hanc Legatis dari peccandi licentiam, ut quæcumque scelera in eo commiserint officio cum his omnibus hac vna lege decident? ô nimium inuidendam huius legationis conditionem, si tibi legem remisit! Ita ille.

4. Dicendum est itaque aliud esse Legatum violare? aliud Legatum, & eius famulos propter delicta punire: nam hoc vltimum secundum iura procedit, primum verò iniuria est. Non ergo vltimum, sed primum leges iuris gentium circa Legatos improbarunt. Et quidem ipse prius qui læsit gentium iura indignus est ut ipsi seruetur iuris gentium fides; nam privilegium amittit qui concessa sibi abutitur potestate, nec debet inde nasci occasio iniuriarum vnde iura nascuntur: Nec obstat quod Legatus non subsit ei ad quem est Legatus quodque personam Domini sui representat, ideoque crimen Maiestatis non committit. Nam rectè respondet Befoldus vbi infra *n. 20.*

K 2 quod